

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 331. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467280767328/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

har pigen Marie Elisabeth, som han træffer under et forårsbesøg på barndomsejeren; hun hedder det samme som hans mor og som et forlort skib der var opkaldt efter denne. Men størst betydning får i første runde en kendt skuespillerinde, der er gæst på en af de større gårde hvor han indbydes. Herved drages han ind i teatrets tryllekreds ligesom Goethes Wilhelm. Og han er beredt dertil gennem samværet med sine æstetiske venner i København, frem for alle kunstkenderen Schiøtt.

Denne er den mest levende af romanens bipersoner: en fuld-bløds æstet ligesom sin model, kritikeren P. L. Møller (også portrætteret af Henrik Stangerup i *Det er svært at dø i Dieppe*). Sarkastisk og maliciøs, afskydende hvasse pile mod idealets fjender som selve Apollon fra Belvedere – deraf navnet, der betyder skytte, og som passer med at han senere gennem et fordelagtigt giftermål bliver jægermester. Hans sjælelige pansring har baggrund i en ulykkelig barndom (I s. 180). Debatterne mellem ham og vennerne er ikke alene elegant fægtekunst à la André (ovf. s. 329), men åndrige platoniske dialoger med ægte attisk salt. Hvis han synes ualvorlig, er det fordi det komiske tilhører den højere guddommelige sfære, hvorimod det tragiske hører sammen med det af jorden tyngede menneske (I s. 186, et paradoks som Karen Blixen har overtaget i »Sorg-Agtes»). Han hævder endda at man må undgå tragedien og have lykke – et farligt ord for Otto, der på en dumdristig ridetur vælger sig mottoet fra Ingemanns *Valdemar Seier*: »Til Seir og Lykke blev Volmer fød» – uden at huske fortsættelsen: »Men sorgløs Mand har ei levet,/ Og Lykken vendes kan om til Nød:/ I Stjernerne staaer det skrevet.» Et af de mange varsel- og skæbnetegn på hans livsvej.

Lykkejagten kan synes at harmonere med den israelske sejrshymne, og som et bindeled mellem kunst og barndoms miljø møder vi sønnen fra den sefardiske familie Mendoza, der nu studerer musik og kan udvikle den musiske side af diskussionerne.

Nogle af dem har drejet sig om politik, skandinavisme og andre dagsaktuelle sager, og det store afsluttende kapitel af første bog bringer disse emner i forgrunden, konkurrerende med de kunstneriske. Kompositorisk sker det som ringe der breder sig i vandet. Schiøtts spirituelle konversation bliver kopieret af juristen Milner